

ct

Maria?

de
Marta Barceló

(fragmento en catalán)

A la memòria de Maria Mesquida

LINA

(Directament al públic.) No sé on comença aquesta història. Voldria dir que s'enceta amb el meu naixement, a Palma, un dia d'agost, però diria una mentida. També mentiria si digués que va començar amb el naixement de ma mare, na Joana Femenias, a Manacor, fa quaranta-cinc anys. En realitat, va començar amb el naixement de la meva padrina, na Maria Mesquida, a Son Servera... o amb el de sa mare, na Joana Lliteras, o, fins i tot, podria remuntar-me a la primera de les meves avantpassades de qui he tengut notícia, de manera que... vos diré simplement que aquesta història va començar el dia en què vaig decidir escriure-la, perquè me'n vaig témer que la memòria és un regal. Un regal que ens permet acaramullar els records que ens defineixen i que fa que siguem qui som. Un regal que ens fan quan arribam, però que, moltes vegades, ens prenen abans de partir.

MÚSICA

(Una dona d'uns quaranta-cinc anys, na Joana, i la seva filla de vint-i-tres, na Lina, seuen a una taula on hi ha una caixa plena de papers i coses. Van fent munts de papers i també en tiren a una bossa de fems que tenen oberta. L'ambient és de tristor continguda. Una cigarreta es consumeix a un cendrer)

LINA

Aquest?

(Li passa un paper.)

JOANA

(el mira.) La contribució de la casa. Vaig cercar aquest paper mesos sencers.

Na Joana el posa al munt dels papers que guardaran. Na Lina treu una foto de la caixa.

LINA

I aquesta dona?

Na Joana agafa la foto i somriu.

JOANA

La teva repadrina.

LINA

La teva padrina Joana?

Na Joana somriu assentint amb melangia.

JOANA

La padrina Joana.

LINA

La que et va dur a fer els forats de les orelles quan vares néixer?

JOANA

Sí. (*Sorpresa.*) Tens bona memòria.

Na Lina fa un gest vague amb les espatlles. Treu un altre paper i el mira.

LINA

Mira, una carta del concho Andreu.

Na Joana la mira

JOANA

Deu ser de quan estudiava a Barcelona.

JOANA

(*mira el mata-segells*) Sí que ho és. L'hi tornarem. Li farà gràcia. I això?

Na Joana es refereix a un paper que na Lina llegeix.

LINA

La garantia del televisor.

JOANA

Figura't, el televisor, que deu tenir set o vuit anys. (*Somriu, entendrida.*) Ai, ma mareta.

LINA

Ho guardava tot.

JOANA

Sí. No li va agradar mai tirar cap paper. Ja ho saps...

JOANA/LINA

(*Recitant, com una dita.*) Qui no pensa en un demà, no sap què es fa.

Na Joana i na Lina somriuen.

LINA

Què en fareu, de la casa?

JOANA

Tots estam d'acord a vendre-la.

LINA

Ja està decidit?

JOANA

Sí.

Na Lina mira als voltants amb tristor. Després es torna a posar a la feina i treu un quadern d'espinal. Dins l'espinal hi ha una ploma antiga. Na Lina la treu.

LINA

Mira on era la ploma!

Na Joana agafa la ploma amb una certa veneració.

JOANA

Ja sabia jo que sortiria. *(Li treu el tap i obre el quadern per fer unes retxes.)* Encara escriu.

Na Lina mira la pàgina per on na Joana ha obert el quadern.

LINA

Comptes. Mira, *peluquería*, 800. *Mercado*, 760.

JOANA

Mentre va conservar el cap clar, sempre va ser molt minuciosa.

Na Lina gira fulls del quadern, i en un moment donat, s'atura i queda mirant una de les pàgines. Els ulls se li humitegen. Na Joana, aliena, mira el rellotge.

JOANA

(Bufa) Estic un poc saturada. Ens torbarem molt més del que pensàvem. No sé en què devia pensar quan vaig dir que jo me'n cuidaria, dels papers. Ja tornaré demà. Tu podràs venir a ajudar-me?

Na Joana mira na Lina, que continua mirant el quadern, sense fer cas de na Joana.

JOANA

Ei. Què passa?

Na Lina li dona el quadern. Na Joana llegeix.

JOANA

Me llamo María Mesquida. Vivo en la calle Bartolomé Pou número quince. Mis hijos se llaman Joana, Tià, Catalina, Andreu i Tonina.

JOANA

(Tancant el quadern.) Merda de vida.

Na Lina passa el braç per les espatlles de na Joana, en un gest protector.

LINA

Me sap molt de greu no haver-hi estat més. Jo... no podia... era molt difícil. No he pogut.

Na Joana recupera el paper de mare i fa una besada a na Lina..

JOANA

Tranquil·la, Lina. Ja s'ha acabat.

LINA

Tot ha estat tan trist, i tan llarg que... me costa molt recordar-la com era abans, saps? *(Trista.)*

Només la puc recordar sense memòria, sense reconèixer-me, sense reconèixer-se.

JOANA

Això és perquè és molt recent. Ja veuràs com amb el temps el que quedarà seran els moments bons.

Petita pausa.

LINA

Saps què m'agradava molt?

JOANA

Què?

LINA

Aplegar llençols amb ella. No he entès mai com podia tenir aquella força. M'estirava i se m'enduïa!

JOANA

(Riu) És ben cert. Ho veus? Ja comences a recordar les coses bones.

LINA

Me puc quedar la ploma? És que... sempre l'he vista escriure amb aquesta ploma i... bé... m'agradaria...

Na Joana mira la ploma uns segons i la dóna a na Lina.

JOANA

No crec que els meus germans hi tinguin cap inconvenient. Guarda-la bé.

LINA

(Somrient.) Gràcies.

Na Lina guarda la ploma. Després agafa una foto antiga del munt de papers.

LINA

Aquesta és ella, a que sí?

JOANA

Sí, en aquesta foto no devia tenir més de vint anys.

LINA

Era molt guapa.

(Apareix na Maria, una dona d'una seixantena d'anys, amb un cove ple de llençols nets per aplegar)

MARIA

No, guapa no ho era. Era alegre, i per això agradava als joves. Simpàtica, riallera, sí, però guapa, no. Agafa d'aquí.

Na Maria dóna a na Lina les puntes d'un llençol i comencen a aplegar-lo. Na Lina té posat d'adolescent, alguna cosa en la seva actitud o vestuari denota que hem anat enrere en el temps, aproximadament uns cinc anys.

LINA

Que sí, que jo he vist fotos de quan eres jove i trob que eres molt guapa.

MARIA

Què dius, dona? De cap manera! *(Referint-se al llençol.)* Estira més.

LINA

Que sí.

MARIA

(Riu.) Aquesta sí que m'és bona. Tu sí que ets guapa, Lina. *Tu ets una perla fina.* I ta mare, de jove, sense ser ben bé guapa, tenia un no-sé-què que feia que els joves la rondassin com a mosques. Però ella va posar els ulls damunt ton pare... i no va voler sentir anomenar cap altre home. Ho va tenir ben clar. Caparruda com una somera, ha estat sempre. A mem si entre totes dues aconseguim ficar-li al cap que deixi de fumar.

LINA

Uf! Això serà difícil. Està ben enganxada.

MARIA

No queda bé, que una dona fumi.

LINA

Padrina, no siguis masclista.

MARIA

Que no sigui què? Estira bé!

LINA

Masclista!

Na Maria arrossega na Lina amb el llençol

LINA

Però, com pots tenir aquesta força?

MARIA

No sé què és això de masclista, però m'és igual.